Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0261

Správa Komisie o Srbsku za rok 2025

Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. júla 2026 o správe Komisie o Srbsku za rok 2025 (2025/2255(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Dohodu o stabilizácii a pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Srbskou republikou na strane druhej[1], ktorá nadobudla platnosť 1. septembra 2013,

– so zreteľom na žiadosť Srbska o členstvo v Európskej únii z 19. decembra 2009,

– so zreteľom na stanovisko Komisie z 12. októbra 2011 k žiadosti Srbska o členstvo v Európskej únii (COM(2011)0668), na rozhodnutie Európskej rady z 1. marca 2012 udeliť Srbsku štatút kandidátskej krajiny a na rozhodnutie Európskej rady z 28. júna 2013 o začatí prístupových rokovaní EÚ so Srbskom,

– so zreteľom na Bruselskú dohodu z 27. februára 2023 a Ochridskú rámcovú dohodu z 18. marca 2023 a na jej prílohu o vykonávaní,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1529 z 15. septembra 2021, ktorým sa zriaďuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1449 zo 14. mája 2024 o zriadení Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán[3],

– so zreteľom na závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v

---

1 Ú. v. EÚ L 278, 18.10.2013, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.
2 Ú. v. EÚ L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 Ú. v. EÚ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Solúne, ktoré sa konalo 19. a 20. júna 2003,

– so zreteľom na vyhlásenia zo samitov EÚ – západný Balkán, ktoré sa konali 17. mája 2018 v Sofii a 6. mája 2020 v Záhrebe,

– so zreteľom na Rámcový dohovor Rady Európy na ochranu národnostných menšín, ktorý Srbsko ratifikovalo v roku 2001, a Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov Rady Európy, ktorú Srbsko ratifikovalo v roku 2006,

– so zreteľom na technickú správu organizácie Amnesty International uverejnenú 27. marca 2025 s názvom Srbsko: špionážny softvér Pegasus zacielený na novinárov (EUR 70/9186/2025), v ktorej sú zdokumentované útoky na investigatívnych novinárov pomocou špionážneho softvéru Pegasus,

– so zreteľom na správu organizácie Freedom House Sloboda vo svete 2026 o Srbsku, ktorá bola uverejnená 19. marca 2026,

– so zreteľom na svetový rebríček slobody tlače za rok 2025 vypracovaný organizáciou Reportéri bez hraníc, ktorý bol uverejnený 2. mája 2025,

– so zreteľom na stretnutie vedúcich predstaviteľov krajín západného Balkánu, ktoré sa uskutočnilo 1. júla 2025 v Skopje (Severné Macedónsko), o pláne rastu pre západný Balkán,

– so zreteľom na vyhlásenie prijaté na samite EÚ – západný Balkán, ktorý sa konal 17. decembra 2025,

– so zreteľom na závery Predsedníctva zo 16. decembra 2025 o rozširovaní,

– so zreteľom na berlínsky proces, ktorý sa začal 28. augusta 2014,

– so zreteľom na závery predsedu zo samitu v rámci berlínskeho procesu, ktorý sa konal 22. októbra 2025,

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. októbra 2020 s názvom Hospodársky a investičný plán pre západný Balkán (COM(2020)0641),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. novembra 2023 s názvom Nový plán rastu pre západný Balkán (COM(2023)0691),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. júla 2025 s názvom Správa o právnom štáte 2025 – Situácia v oblasti právneho štátu v Európskej únii (COM(2025)0900), ktoré dopĺňa pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o právnom štáte 2025 – Kapitola o situácii v oblasti právneho štátu v Srbsku (SWD(2025)0931),

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 4. novembra 2025 s názvom

Oznámenie o politike rozširovania EÚ za rok 2025 (COM(2025)0690), ktoré dopĺňa pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o Srbsku za rok 2025 (SWD(2025)0755),

– so zreteľom na prvú dohodu o zásadách upravujúcich normalizáciu vzťahov medzi vládami Srbska a Kosova z 19. apríla 2013, na dohody z 25. augusta 2015 a na prebiehajúci dialóg o normalizácii vzťahov sprostredkovaný EÚ,

– so zreteľom na záverečnú správu volebnej pozorovateľskej misie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe/Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (OBSE/ODIHR) o predčasných parlamentných a prezidentských voľbách, ktoré sa konali 3. apríla 2022 v Srbsku, ktorá bola uverejnená 19. augusta 2022,

– so zreteľom na záverečnú správu volebnej pozorovateľskej misie OBSE/ODIHR, uverejnenú 28. februára 2024, o predčasných parlamentných voľbách, ktoré sa konali 17. decembra 2023 v Srbsku;

– so zreteľom na závery Európskej rady z decembra 2006, na závery Rady z marca 2020 a závery predsedníctva Európskej rady z Kodane z 21. a 22. júna 1993, známe aj ako kodanské kritériá,

– so zreteľom na vyhlásenia osobitných spravodajcov OSN zo 4. augusta 2025 o zásahu srbskej vlády proti študentskému hnutiu,

– so zreteľom na článok 14 srbskej ústavy o ochrane národnostných menšín,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Srbsku, najmä na uznesenie z 22. októbra 2025 o polarizácii a náraste represií v Srbsku rok po tragédii v Novom Sade[4],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2026 o stratégii rozširovania EÚ,

– so zreteľom na služobnú cestu Výboru pre zahraničné veci do Srbska, ktorá sa konala od 22. do 24. januára 2026,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A10-0163/2026),

A. keďže rozširovanie je kľúčový nástroj zahraničnej politiky EÚ a strategická geopolitická investícia do dlhodobého mieru, stability, bezpečnosti a prosperity kontinentu;

B. keďže každá kandidátska krajina je pri plnení kodanských kritérií v

---

4 Ú. v. EÚ L, L/2026/2098, 29.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2098/oj.

procese rozširovania posudzovaná podľa jej vlastných zásluh a rešpektovania a dôsledného dodržiavania spoločných európskych hodnôt a práv, ochrany menšín a zosúladenia so zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ; keďže neexistujú žiadne skratky na ceste k členstvu v EÚ;

C. keďže Srbsko musí vyvinúť ďalšie úsilie o lepšie zosúladenie svojej zahraničnej politiky so zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ, pretože určité kroky, vyhlásenia a kontakty na vysokej úrovni vrátane účasti srbského prezidenta na vojenskej prehliadke 9. mája 2025 v Moskve sú v rozpore s kľúčovými zahraničnopolitickými pozíciami EÚ, najmä pokiaľ ide o Rusko;

D. keďže reformy súvisiace s EÚ sa v Srbsku výrazne spomalili alebo vykazujú zaostávanie vo viacerých kľúčových oblastiach, najmä v základných prvkoch prístupového procesu, ako je právny štát, základné práva a sloboda médií; keďže Komisia zaznamenala pretrvávajúce nedostatky vo fungovaní demokratických inštitúcií; keďže doteraz boli predbežne uzavreté len 2 z 35 rokovacích kapitol;

E. keďže v posledných rokoch dochádza v Srbsku k neustálemu obmedzovaniu politických práv a občianskych slobôd vládnucou koalíciou, pričom sa vyvíja tlak na nezávislé médiá, akademickú obec, etnické menšiny, politickú opozíciu a organizácie občianskej spoločnosti a súčasne sa systematicky oslabujú inštitúcie a stierajú hranice medzi straníckymi aktérmi, štátnou a mediálnou mocou;

F. keďže Srbsko je naďalej hlavným bojiskom na vedenie zahraničných dezinformačných kampaní, najmä zo strany Ruska a Číny, ktoré sa usilujú zavádzať protizápadné naratívy, pričom mnohé z nich vytvárajú a šíria aj domáci aktéri; keďže ruské propagandistické stanice, ako napríklad RT Balkan (predtým Russia Today) a Sputnik, pôsobia v Srbsku bez obmedzenia a majú významný vplyv na vytváranie protiúnijných a protidemokratických naratívov a na ich šírenie v celom regióne; keďže tieto naratívy sú posilňované národnými médiami prepojenými so štátom;

G. keďže podľa nezávislého monitorovania médií z roku 2024 srbské médiá vykazujú pokračujúce zhoršovanie v oblasti demokracie, pričom vládnuca väčšina dostáva viac ako 90 % hlavného vysielacieho času v národných televíznych staniciach a je zobrazovaná prevažne neutrálne alebo pozitívne, zatiaľ čo opozícia dostáva menej ako 10 % vysielacieho času a je zväčša prezentovaná negatívne;

H. keďže v súlade s kapitolou 23 musí Srbsko preukázať skutočné zlepšenie účinného vykonávania práv osôb patriacich k národnostným menšinám; keďže sloboda náboženského vyznania je základnou európskou hodnotou a základným ľudským právom; keďže Srbsko je preto povinné rešpektovať a zaručiť túto slobodu všetkým

jednotlivcom s pobytom na jeho území v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami a záväzkami v oblasti ľudských práv;

I. keďže sociálna situácia v Srbsku je naďalej zložitá; keďže UNICEF konštatuje, že Srbsko patrí medzi krajiny Európy s nižšou mierou rovnosti; keďže v roku 2024 pociťovalo 13,6 % obyvateľstva závažnú materiálnu a sociálnu depriváciu, miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia v roku 2023 bola na úrovni 27,2 % a miera nezamestnanosti mladých ľudí predstavovala 24,5 %; keďže vidiecke obyvateľstvo je naďalej obzvlášť zraniteľné;

J. keďže EÚ zostáva hlavným obchodným partnerom Srbska, pričom v roku 2024 predstavovala 58,3 % celkového obchodu Srbska, jeho hlavným zdrojom investícií a najväčším poskytovateľom finančnej pomoci; keďže EÚ zostáva s veľkým náskokom najväčším zdrojom remitencií Srbov pracujúcich v EÚ a pre mnohé srbské domácnosti predstavuje kľúčový a stabilný zdroj príjmov a zohráva významnú úlohu v hospodárstve tejto krajiny;

Záväzok v súvislosti s pristúpením k EÚ

1. zdôrazňuje, že pokrok na ceste k pristúpeniu k EÚ, čo je proces skutočne založený na zásluhách, je podmienený úplným rešpektovaním hodnôt EÚ a dodržiavaním demokracie, zásad právneho štátu a základných práv, ktoré sú všetky zakotvené v kodanských kritériách; zdôrazňuje, že to znamená nielen prijatie reforiem, ale aj ich dôsledné a úplné vykonávanie, keďže pretrvávajúce rozdiely medzi zosúladením právnych predpisov a ich účinným vykonávaním naďalej oslabujú pokrok Srbska; zdôrazňuje, že cesta každej krajiny k integrácii do EÚ sa musí posudzovať na základe jej vlastných dosiahnutých výsledkov a že žiadna krajina by sa nemala spájať s inou krajinou ani by sa k nej nemalo pristupovať ako k súčasti balíka; zdôrazňuje, že nemôžu existovať žiadne skratky, pokiaľ ide o hodnoty a základné zásady EÚ, keďže pristúpenie k EÚ je technický a politický proces;

2. konštatuje, že podľa správy Komisie za rok 2025 sa dosiahla určitá úroveň prípravy a čiastočné splnenie odporúčaní Komisie; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že hlavné záväzky Srbska uvedené v jeho neoficiálnom dokumente z novembra 2024, ktoré sú zamerané na odstránenie zostávajúcich prekážok brániacich otvoreniu bloku 3, zostávajú vo veľkej miere nesplnené; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad nedávnou štvavou rétorikou vlády cielenou na krajiny, ktoré nepodporili otvorenie bloku 3;

3. zdôrazňuje, že dôveryhodnosť procesu rozširovania sa musí zachovať uplatňovaním prísnej a spravodlivej podmienenosti, pričom sa musí zabezpečiť, aby sa v príslušných prípadoch náležite uznalo reformné úsilie;

4. pripomína deklarovaný záväzok Srbska, že členstvo v EÚ je jeho

strategický cieľ, ale konštatuje, že deklarované záväzky sa neodrážajú v praxi, o čom svedčila napríklad neúčasť najvyšších predstaviteľov Srbska na samite EÚ – západný Balkán v decembri 2025; zdôrazňuje, že tento pretrvávajúci nesúlad si vyžaduje, aby Srbsko vyjasnilo svoje európske smerovanie; vyzýva Srbsko, aby hmatateľne preukázalo svoje trvalé odhodlanie rešpektovať hodnoty a normy EÚ a dôsledne dodržiavalo svoj záväzok voči členstvu v EÚ;

5. pripomína strategický význam západného Balkánu v súčasnom geopolitickom kontexte pre bezpečnosť a stabilitu EÚ ako celok; zdôrazňuje, že Srbsko má vzhľadom na svoju veľkosť a geopolitickú polohu priamy vplyv na celkovú stabilitu regiónu; odsudzuje preto pokusy Srbska o vytvorenie sféry vplyvu a činnosti, ktorými narúša zvrchovanosť susedných krajín;

6. opakuje, že je veľmi potrebné, aby Srbsko jasne a dôsledne preukázalo svoju geopolitickú orientáciu na EÚ, a to aj dosiahnutím úplného súladu so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou (SZBP) EÚ, najmä s reštriktívnymi opatreniami, ktoré EÚ prijala v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, a vyjadruje vážne znepokojenie nad tým, že Srbsko naďalej nedosiahlo úplný súlad so SZBP EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že z hľadiska tohto súladu patrí Srbsko medzi najslabšie krajiny spomedzi všetkých kandidátskych krajín; konštatuje, že nedostatočné zosúladenie Srbska so zahraničnou politikou EÚ vrátane neprijatia reštriktívnych opatrení nie je v súlade s jedným zo špecifických cieľov stanovených v článku 3 nariadenia o Nástroji na podporu reforiem a rastu[5]; opakuje svoje stanovisko, že úplný súlad zostáva nespochybniteľnou požiadavkou pristúpenia; víta nedávne zosúladenie Srbska s rozhodnutiami Rady (SZBP) 2026/438[6] a (EÚ) 2025/490[7], ale opakuje, že selektívne zosúladenie nie je dostatočné;

7. vyjadruje poľutovanie nad pretrvávajúcimi úzkymi väzbami Srbska s Ruskom a jeho prehlbujúcim sa partnerstvom s Ruskom, čo vyvoláva obavy v súvislosti s jeho strategickou orientáciou a oslabuje

---

5 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1449 zo 14. mája 2024 o zriadení Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán (Ú. v. EÚ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj).

6 Rozhodnutie Rady (SZBP) 2026/438 z 23. februára 2026, ktorým sa mení rozhodnutie (SZBP) 2022/266 o reštriktívnych opatreniach v reakcii na protiprávne uznanie, okupáciu alebo anexiu určitých častí Ukrajiny, ktoré nie sú kontrolované vládou, Ruskou federáciou (Ú. v. EÚ L, 2026/438, 23.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/438/oj).

7 Rozhodnutie Rady (EÚ) 2025/490 z 18. februára 2025 o uzavretí v mene Európskej únie Dohody o účasti Chorvátskej republiky v Európskom hospodárskom priestore a troch súvisiacich dohôd (Ú. v. EÚ L, 2025/490, 18.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/490/oj).

dôveryhodnosť jeho cesty k členstvu v EÚ; zdôrazňuje, že európska cesta Srbska si vyžaduje jasnú strategickú voľbu; zdôrazňuje, že politika vyvažovania medzi EÚ a ďalšími geopolitickými aktérmi je nezlučiteľná s politickou dôverou, ktorá sa vkladá do kandidátskej krajiny; vyzýva srbské orgány, aby upustili od verejných vyhlásení a krokov, ktoré sú v rozpore s kľúčovými pozíciami EÚ v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky;

8. je hlboko znepokojený investíciami Ruska a Číny v Srbsku a ich rastúcim vplyvom na politické a hospodárske procesy v regióne; odsudzuje návštevu na vysokej úrovni v Belehrade v marci 2026, ktorú uskutočnil minister hospodárskeho rozvoja Ruskej federácie, ktorý je na sankčnom zozname EÚ; vyzýva na okamžité zatvorenie tzv. rusko-srbského humanitárneho centra v Niši, ktoré slúži ako základňa pre ruskú vojenskú spravodajskú agentúru GRU na pôsobenie z kandidátskej krajiny, a naliehavo vyzýva Srbsko, aby ukončilo všetku vojenskú spoluprácu s Ruskom, pretože to vyvoláva legitímne otázky o strategickej orientácii Srbska a jeho zosúladení s bezpečnostnými záujmami EÚ; odsudzuje ruské aktivity zahraničného zasahovania v Srbsku; pripomína, že Srbsko sa aktívne využíva ako regionálna platforma na šírenie dezinformačných kampaní v celom regióne západného Balkánu;

9. vyjadruje znepokojenie nad pokračujúcim posilňovaním vojenskej prítomnosti Srbska v kombinácii s čoraz nepriateľskejšou rétorikou voči susedným krajinám a prehlbovaním bezpečnostnej a obrannej spolupráce Srbska s Čínou vrátane cvičení špeciálnych síl a rozširovania strategických dohôd, ako aj nad rastúcou prítomnosťou čínskych bezpečnostných a sledovacích technológií; dôrazne odsudzuje nedávny nákup čínskych balistických rakiet vzduch-povrch typu CM-400AKG Srbskom; varuje, že týmto posilnením vojenských kapacít sa mení regionálna bezpečnostná rovnováha, ohrozuje regionálna stabilita a narúšajú sa dobré susedské vzťahy s okolitými členskými štátmi NATO; zdôrazňuje, že takéto obstarávanie je v rozpore so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ a vyvoláva vážne otázky v súvislosti s geopolitickou orientáciou Srbska; zdôrazňuje, že veľké obstarávania v oblasti obrany od autoritárskych strategických konkurentov EÚ si vyžadujú úplnú transparentnosť a dôkladné posúdenie ich dôsledkov na regionálnu stabilitu, interoperabilitu a deklarovanú európsku orientáciu Srbska; so znepokojením berie na vedomie nedávne memorandum o spolupráci medzi srbskou vládnucou stranou a Komunistickou stranou Číny, ktoré vyvoláva ďalšie otázky v súvislosti so strategickým záväzkom Srbska pokračovať na ceste do EÚ;

10. odsudzuje to, že Srbsko sa stalo hlavnou základňou ruských spravodajských služieb na vykonávanie sabotážnych aktivít v Európe; vyjadruje vážne znepokojenie nad dôveryhodnými správami, podľa ktorých sa Srbsko stalo kľúčovým operačným centrom ruských hybridných a destabilizačných aktivít v Európe; poukazuje najmä na

zdokumentované prípady, keď jednotlivci naverbovaní a financovaní subjektmi napojenými na ruské spravodajské služby uskutočňovali koordinované provokácie a činy zamerané na podnecovanie etnického a náboženského napätia v členských štátoch EÚ; ďalej berie na vedomie správy o organizovaných sieťach pôsobiacich z územia Srbska vrátane výcviku jednotlivcov a ich nasadzovania na destabilizačné akcie v iných európskych krajinách a v susedstve EÚ; vyzýva srbské orgány, aby prijali okamžité a účinné opatrenia v oblasti vyšetrovania a trestného stíhania takýchto aktivít a predchádzania týmto aktivitám;

11. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Srbsko sa zdržalo hlasovania o rezolúcii Valného zhromaždenia OSN z februára 2026 na podporu spravodlivého a trvalého mieru na Ukrajine; domnieva sa, že takéto hlasovanie ešte viac oslabuje dôveru v strategický záväzok Srbska k európskemu smerovaniu;

12. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Srbsko si ponecháva štatút pozorovateľa v Parlamentnom zhromaždení Organizácie zmluvy o kolektívnej bezpečnosti, bezpečnostnej štruktúry pod vedením Ruskej federácie, a naďalej vykonáva dohodu o voľnom obchode s Eurázijskou hospodárskou úniou;

13. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Srbsko dosiahlo obmedzený alebo žiadny pokrok pri plnení kritérií členstva v EÚ v mnohých ďalších rokovacích kapitolách; berie na vedomie zriadenie operačného tímu, ktorý má urýchliť vykonávanie reforiem súvisiacich s EÚ; vyzýva Srbsko, aby prijalo konkrétne a komplexné opatrenia, ktorými preukáže odhodlanie krajiny uskutočniť reformy potrebné na ceste k členstvu v EÚ; opakuje, že prístupové rokovania EÚ so Srbskom by mali napredovať až po tom, ako sa Srbsko zosúladí so sankciami EÚ voči Rusku, a len na základe merateľného a udržateľného pokroku v základných oblastiach, najmä v oblasti právneho štátu, slobodných a spravodlivých volieb, boja proti korupcii a organizovanému zločinu, nezávislosti súdnictva, slobody médií, reformy verejnej správy a fungovania demokratických inštitúcií; vyzýva Komisiu, aby prísne uplatňovala zásadu „najskôr základné otázky“ a aby akékoľvek výrazné zhoršenie zohľadňovala v miere a intenzite finančnej podpory poskytovanej v rámci predvstupových nástrojov;

14. opätovne zdôrazňuje, že pristúpenie k EÚ je celospoločenský proces, a vyzýva srbskú vládu, aby medzi obyvateľmi Srbska propagovala význam, prínosy a povinnosti spojené s pristúpením k EÚ, finančnú podporu EÚ a reformy súvisiace s pristúpením; vyzýva EÚ a jej inštitúcie, aby zintenzívnili svoje úsilie v oblasti komunikácie a osvety v Srbsku s cieľom lepšie poukázať na vplyv a prínosy podpory EÚ;

15. opakuje svoju výzvu Srbsku, aby dosiahlo dôveryhodný pokrok a zvýšilo úsilie o riešenie zahraničnej a domácej manipulácie s informáciami a zahraničného a domáceho zasahovania vrátane

dezinformácií a protieurópskej a protizápadnej rétoriky, ktoré majú negatívny vplyv aj mimo Srbska v celom regióne;

16. vyjadruje poľutovanie nad nízkou podporou členstva v EÚ v Srbsku, ktorá je výsledkom dlhodobého manipulatívneho protieurópskeho naratívu, ktorý šíria médiá kontrolované vládou a niektorí vysokí srbskí predstavitelia a členovia vládnucej strany, a to aj na najvyššej úrovni; vyzýva Srbsko, aby bojovalo proti dezinformáciám, a to aj o ruskej agresii voči Ukrajine, a najmä aby ukončilo svoje vlastné štátom podporované dezinformačné kampane a zároveň podporovalo konzistentnú a konštruktívnu orientáciu EÚ; vyzýva EÚ, aby posilnila spoluprácu so srbskými mimovládnymi organizáciami s cieľom zvýšiť demokratickú odolnosť a bojovať proti hybridným hrozbám; vyjadruje hlboké poľutovanie nad pretrvávajúcimi, dôslednými a systematickými protizápadnými naratívmi v srbských médiách, v ktorých je EÚ vykresľovaná prevažne v negatívnom svetle, zatiaľ čo Rusko, Čína a čoraz častejšie aj USA sú prezentované pozitívne;

17. s osobitným znepokojením berie na vedomie zistenie Komisie, že Srbsko neprijalo žiadne opatrenia na boj proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu; vyzýva Srbsko, aby bezodkladne prijalo a zaviedlo komplexný národný rámec pre demokratickú odolnosť vrátane jasnej inštitucionálnej zodpovednosti, pravidelného podávania verejne dostupných správ a ochrany nezávislých orgánov dohľadu; súčasne nabáda EÚ, aby posilnila svoju strategickú komunikáciu a prítomnosť v Srbsku s cieľom bojovať proti naratívom namiereným proti EÚ; vyzýva srbské orgány, aby vyšetrili a zlikvidovali akékoľvek siete súvisiace s dezinformáciami pôsobiacimi zo srbského územia a posilnili spoluprácu s členskými štátmi EÚ a partnerskými krajinami v boji proti hybridným hrozbám a zahraničnému zasahovaniu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby spolu s príslušnými online platformami objasnila pozastavenie viacerých profilov v médiách, o ktorých je známe, že kritizujú srbskú vládu;

18. rázne odmieta všetky tvrdenia srbských predstaviteľov, že EÚ a niektoré jej členské štáty sa od novembra 2024 podieľali na organizovaní študentských protestov s cieľom vyvolať „farebnú revolúciu“; vyjadruje poľutovanie nad tým, že najvyšší štátni predstavitelia aktívne šíria konšpiračné teórie o tom, že zrútenie prístrešku na železničnej stanici bolo sabotážou alebo teroristickým útokom, ktorý spáchali a podporovali členské štáty EÚ; opätovne dôrazne odsudzuje nezákonné zatknutie a vyhostenie občanov EÚ, ktorí svojimi vyhláseniami podporili protestujúcich študentov; rovnako odmieta nepodložené obvinenia srbských orgánov, že Chorvátsko zasahovalo do priebehu volieb do samosprávnych orgánov v marci 2026 a podieľalo sa na nich; odsudzuje všetky takéto nepravdivé obvinenia;

19. odsudzuje neprijateľné správanie, urážky, očierňovanie a nenávistnú

rétoriku namierenú proti poslancom Európskeho parlamentu a ďalším politickým aktérom vrátane účastníkov služobnej cesty Výboru pre zahraničné veci do Srbska v januári 2026; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad výrokmi srbského prezidenta zo septembra 2025, v ktorých sa o poslancoch Európskeho parlamentu vyjadril hanlivo;

20. opätovne vyjadruje znepokojenie nad ústupčivým prístupom Komisie k Srbsku v súvislosti so zhoršovaním situácie v oblasti právneho štátu, demokracie a základných práv v Srbsku trvajúcim už vyše roka, ako aj jeho destabilizujúcim vplyvom na celý región; naliehavo vyzýva Komisiu, aby presadzovala základné hodnoty EÚ používaním jasnejšieho jazyka voči Srbsku a dôsledným riešením jeho závažných nedostatkov, nedostatočného pokroku a dokonca zhoršenia situácie; víta počiatočné zlepšenie, ktoré dosiahol komisár pre rozširovanie pri riešení nedostatkov Srbska, a ohlásené pozastavenie finančných prostriedkov vyčlenených pre Srbsko kvôli legislatívnym reformám; varuje pred prípadnými systematickými pokusmi Srbska brániť urýchlenému pokroku susedných krajín na ceste k členstvu v EÚ, a to najmä v súvislosti s jeho vlastnou stagnáciou v procese pristúpenia; vyzýva Srbsko, aby lepšie zosúladilo svoju vízovú politiku so zoznamom EÚ týkajúcim sa tretích krajín, ktorých štátni príslušníci potrebujú víza;

Demokracia a právny štát

21. vyjadruje znepokojenie nad prehlbujúcou sa politickou krízou v Srbsku v súvislosti s masovými protestmi, ktoré sa konajú v celej krajine od novembra 2024 a ktoré odrážajú reakciu srbského ľudu na systémovú korupciu a nedostatok zodpovednosti a transparentnosti v krajine; konštatuje, že služobná cesta Európskeho parlamentu na účely zistenia potrebných skutočností v januári 2026 označila za kľúčové faktory, ktoré k tomu prispievajú, zvyšujúcu sa polarizáciu, obmedzený parlamentný dialóg a oslabenú inštitucionálnu dôveru; vyjadruje znepokojenie nad tým, že korupcia je ešte stále bežná v mnohých oblastiach a že pokrok si vyžaduje silnú politickú vôľu na účinné riešenie korupcie, ako aj ráznu reakciu trestnej justície na korupciu na najvyššej úrovni;

22. so znepokojením konštatuje, že Srbsko dosiahlo v indexe vnímania korupcie za rok 2025 organizácie Transparency International najhoršie umiestnenie za posledné dve desaťročia; považuje to za ďalší varovný signál slabých inštitúcií a nedostatočnej zodpovednosti; víta prijatie národnej stratégie boja proti korupcii na roky 2024 – 2026; vyzýva srbské orgány, aby zabezpečili úplné dodržiavanie odporúčaní srbskej Protikorupčnej rady; vyjadruje obavy v súvislosti s nezávislosťou srbskej Agentúry pre predchádzanie korupcii;

23. konštatuje, že vyšetrovania súvisiace so zrútením prístrešku na železničnej stanici v Novom Sade v roku 2024 stále prebiehajú a

vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa nedosiahol žiadny významný pokrok; vyjadruje poľutovanie nad tým, že vyšetrovanie nie je dostatočne jasné, a to vrátane protichodných vyhlásení úradníkov, ako aj nad možnou manipuláciou či nedbanlivým zaobchádzaním s dôkazmi; dôrazne odsudzuje všetok neprimeraný vplyv, ktorému čelí prokuratúra zodpovedná za prípad; opätovne vyzýva na úplnú transparentnosť, zodpovednosť a nezávislosť súdneho konania;

24. opätovne zdôrazňuje, že tragédia v Novom Sade odhalila ďalšie štrukturálne nedostatky vo verejnej správe a v oblasti transparentnosti, zodpovednosti a právneho štátu v Srbsku, ktoré sú naďalej základnými oblasťami reforiem pre každú krajinu usilujúcu sa o členstvo v EÚ; varuje pred opakovaným zadávaním štátnych zákaziek čínskym spoločnostiam a pred ich realizáciou týmito spoločnosťami, ktorým chýba dostatočná transparentnosť, verejná kontrola a zodpovednosť, a zdôrazňuje, že treba zabezpečiť úplný súlad s normami a zásadami EÚ v oblasti verejného obstarávania;

25. domnieva sa, že najlepší spôsob, ako vyriešiť politickú krízu v Srbsku, je uskutočniť skutočne slobodné a spravodlivé voľby; požaduje úplné, transparentné a inkluzívne vykonávanie odporúčaní ODIHR a zdôrazňuje, že si to okrem iného vyžaduje ukončenie nátlaku na voličov vrátane zastrašovania a kupovania hlasov, účinné predchádzanie zneužívaniu verejných a administratívnych zdrojov, rovnaké podmienky pre všetkých politických aktérov, opatrenia na riešenie zaujatosti v médiách a ukončenie beztrestnosti za volebné nezrovnalosti a s tým súvisiacu trestnú činnosť, na ktoré opakovane upozornili ODIHR a Komisia;

26. dôrazne odsudzuje nepriateľské prostredie počas komunálnych volieb, ktoré sa konali 29. marca 2026 v 10 obciach, pričom pozorovateľské misie informovali o mnohých násilných incidentoch, hrozbách a nezrovnalostiach pri hlasovaní vrátane zastrašovania a nátlaku na voličov, útokov na novinárov, študentov, aktivistov a pozorovateľov, násilia v okolí volebných miestností, paralelných volebných zoznamov a záznamov voličov, kupovania hlasov, zvážania voličov z iných miest autobusmi do volebných miestností, razií v kanceláriách opozičných strán, zneužívania administratívnych zdrojov a neexistencie rovnakých podmienok; vyzýva národné orgány, aby zabezpečili zodpovednosť prostredníctvom rozhodného, dôsledného a transparentného vyšetrovania; berie na vedomie vysokú účasť voličov ako pozitívny signál občianskej angažovanosti; zdôrazňuje, že slobodné a spravodlivé voľby si vyžadujú účinnú ochranu volebného informačného prostredia pred skrytým ovplyvňovaním, koordinovanými dezinformáciami a zneužívaním štrukturálnych výhod zo strany úradujúcich politických predstaviteľov; odsudzuje atmosféru všadeprítomného násilia a zastrašovania, ktorú pravidelne zaznamenávame počas volieb v Srbsku, pričom novinári aj občania čelia systematickým obštrukciám, fyzickým hrozbám a priamym útokom, čo predstavuje vážne

zhoršenie demokratického prostredia, a orgány presadzovania práva v mnohých prípadoch nezasahujú;

27. opakuje svoje výzvy na dôkladné a úplné vykonávanie zákona o jednotnom zozname voličov, a to aj pokiaľ ide o dodržiavanie zákonných lehôt a zabezpečenie plnej a účinnej spolupráce všetkých príslušných štátnych inštitúcií pri audite tohto zoznamu; pripomína, že zlepšenie, pokiaľ ide o zoznam voličov, zostáva kľúčovým odporúčaním ODIHR a predpokladom dôveryhodných volieb; zdôrazňuje, že riadne vykonávanie týchto opatrení je nevyhnutné na zabezpečenie dôvery verejnosti v presnosť a integritu zoznamu voličov, a tým aj dôvery verejnosti vo volebný proces;

28. vyjadruje poľutovanie nad zvýšeným násilím, fyzickými útokmi, nezákonným sledovaním a zastrašovaním novinárov, ktoré vyvrcholili počas komunálnych volieb v marci 2026 a ktoré spáchali maskovaní útočníci; vyzýva na zvýšenú zodpovednosť a prenasledovanie útočníkov; pripomína význam slobody tlače pre kandidátske krajiny na členstvo v EÚ;

29. vyjadruje znepokojenie nad čoraz väčšou úlohou zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania, ako aj zahraničných kybernetických operácií a zahraničného zasahovania do demokratických volebných procesov v Srbsku;

30. so znepokojením berie na vedomie prebiehajúce redakčné zmeny v médiách a odsudzuje zvýšený tlak na zostávajúce nezávislé médiá, ktorý je súčasťou širšieho procesu ovládnutia médií; odsudzuje pokračujúcu prevádzku televíznej stanice RT Balkan a spravodajskej služby Sputnik Srbija, ktoré sa využívajú na šírenie proruských naratívov a dezinformácií v regióne západného Balkánu; pripomína, že tieto siete sa využívajú na obchádzanie európskych sankcií voči Rusku; naliehavo vyzýva srbské orgány, aby bojovali proti hybridným hrozbám a aby zabezpečili úplný súlad s rozhodnutím Rady o pozastavení vysielacích činností spoločností Sputnik a RT;

31. vyjadruje vážne znepokojenie nad zmenami, ktoré prijalo Národné zhromaždenie 28. januára 2026 s cieľom zmeniť kľúčové právne predpisy v oblasti súdnictva, a to v rámci naliehavého postupu, bez verejnej konzultácie, zapojenia justičných orgánov či primeraného odôvodnenia; zdôrazňuje, že to predstavuje ďalší vážny krok späť na ceste Srbska k pristúpeniu k EÚ, pretože sa tým ďalej oslabuje nezávislosť súdnictva a autonómia prokuratúry; vyjadruje poľutovanie nad tým, že tzv. Mrdićove zákony už boli zavedené do praxe odvolaním prokurátorov pre organizovanú trestnú činnosť (TOK), čím sa prakticky zvrátil pokrok dosiahnutý v reformách súdnictva od ústavnej reformy z roku 2022, a preto je výzva na ich neskoršie zrušenie neaktuálna; berie na vedomie, že vykonávanie týchto zmien bolo pozastavené; vyzýva na ich urýchlenú revíziu v plnom súlade s odporúčaniami stanoviska Benátskej komisie a naliehavo vyzýva srbské orgány, aby predložili jasný harmonogram

obnovenia záruk nezávislosti súdnictva; vyzýva Komisiu, aby v súvislosti s prijatými zmenami zastavila ďalšie vyplácanie finančných prostriedkov Srbsku v rámci Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán;

32. vyjadruje vážne znepokojenie nad nedostatočnou kontinuitou Srbska v účinnej spolupráci s Agentúrou Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) z dôvodu, že včas nevymenovalo styčného prokurátora, čo viedlo k dočasnému zatvoreniu jeho styčného úradu a negatívne ovplyvnilo prebiehajúcu spoluprácu, pričom údajne zostalo pozastavených alebo inak ovplyvnených viac ako 200 prípadov; berie na vedomie opätovné vymenovanie styčného prokurátora v Eurojuste a naliehavo vyzýva Srbsko, aby pokračovalo v riadnej justičnej spolupráci a aby justičnú spoluprácu s agentúrami EÚ považovalo za základnú povinnosť pristúpenia; vyzýva srbské orgány, aby zabezpečili úplnú a dôslednú angažovanosť, ktorá je predpokladom ďalšieho vyplácania finančných prostriedkov;

33. vyjadruje ďalšie znepokojenie nad čoraz častejšími prípadmi neprimeraného vplyvu na súdnictvo v Srbsku vrátane verejných útokov na sudcov a prokurátorov, politických vyhlásení, ktorými sa oslabuje ich nezávislosť, a pokusov o vyvíjanie tlaku prostredníctvom inštitucionálnych a legislatívnych prostriedkov; varuje, že takéto praktiky môžu mať zastrašujúci účinok na nezávislé rozhodovanie a môžu ďalej narúšať dôveru verejnosti v súdnictvo; zdôrazňuje, že nezávislosť súdnictva musí byť účinne chránená tak v práve, ako aj v praxi; vyzýva srbské orgány, aby sa zdržali akýchkoľvek krokov alebo rétoriky, ktorými by mohli ohroziť nezávislosť súdnictva, a aby zabezpečili bezpečné a priaznivé prostredie pre sudcov a prokurátorov, aby mohli vykonávať svoje povinnosti bez nátlaku; odsudzuje používanie jazyka podnecujúceho násilie srbskými úradníkmi;

34. vyjadruje znepokojenie nad pretrvávajúcimi náznakmi ovládnutia štátu vrátane neprimeraného politického vplyvu na kľúčové inštitúcie, regulačné orgány a verejnú správu; zdôrazňuje, že posilnenie nezávislosti a zodpovednosti inštitúcií je nevyhnutné na obnovenie dôvery verejnosti a napredovanie na európskej ceste;

35. so znepokojením konštatuje, že predpísaná ústavná úloha a nestrannosť inštitúcie prezidenta je ďalej oslabovaná neustálou kampaňou a straníckym aktivizmom, a to aj prostredníctvom zoznamov kandidátov vo voľbách do orgánov samosprávy obcí, v ktorých sa uvádza prezidentovo meno; odsudzuje zneužívanie verejných funkcií a verejných prostriedkov na stranícko-politické účely v prospech vládnucej strany, okrem iného aj v rámci volebnej kampane a mobilizácie voličov, čo v konečnom dôsledku vedie k stieraniu hraníc medzi štátom a vládnucou stranou;

36. vyjadruje poľutovanie nad tým, že prerušená práca parlamentu spolu s permanentnou kampaňou a vysokou polarizáciou prispievajú k nedostatočnej funkčnosti Národného zhromaždenia; pripomína, že je ochotný podporovať Národné zhromaždenie a jeho členov v demokratických procesoch súvisiacich s európskou cestou Srbska vrátane riadneho fungovania parlamentu v súlade s jeho rokovacím poriadkom, a to pomocou existujúcich nástrojov a iniciatív Európskeho parlamentu na podporu demokracie; nabáda na ďalšie posilnenie parlamentného dialógu medzi EÚ a Srbskom a vyzýva na konštruktívnu účasť v Parlamentnom výbore Európskeho parlamentu pre stabilizáciu a pridruženie;

37. vyjadruje hlboké znepokojenie nad systematickými problémami, na ktoré poukázali študentské demonštrácie a rôzne iné demonštrácie v Srbsku, ako sú napríklad otázky súvisiace s občianskymi slobodami, deľbou moci, korupciou, ochranou životného prostredia, inštitucionálnou a finančnou transparentnosťou, najmä pokiaľ ide o projekty v oblasti infraštruktúry;

38. vyjadruje hlboké znepokojenie nad prijatím lex specialis a následným „autentickým výkladom“ právneho predpisu týkajúceho sa modernistického komplexu Generalštab v Belehrade, ktorými sa prakticky ruší právny rámec pre ochranu kultúrneho dedičstva a narúša právna istota; zdôrazňuje, že takéto ad hoc legislatívne opatrenia oslabujú právny štát, právnu predvídateľnosť a celkovú integritu právneho systému; vyzýva srbské orgány, aby tieto opatrenia zrušili a zabezpečili úplné zosúladenie s ústavnými právnymi predpismi a s právnymi predpismi na ochranu kultúrneho dedičstva a územného plánovania;

39. pripomína, že podľa ústavy mal byť zákon o financovaní autonómnej provincie Vojvodina prijatý do konca roka 2008; nabáda preto vládu, aby túto vec bezodkladne predložila parlamentu;

Základné slobody a ľudské práva

40. opätovne vyjadruje podporu základného právu všetkých obyvateľov Srbska vrátane študentov na slobodné vyjadrenie svojich názorov a pokojné protesty, a to aj s cieľom požadovať zodpovednosť a demokratické reformy priamo spojené s právnym štátom, ako aj zosúladenie krajiny so zásadami a hodnotami EÚ;

41. odsudzuje skutočnosť, že v uplynulom roku boli pokojní demonštranti, študenti, aktivisti a novinári vystavení celému radu represívnych opatrení vrátane nadmerného použitia sily a policajného násilia, svojvoľného zadržiavania a zatýkania, politického exilu, nezákonného sledovania, rodovo motivovaného obťažovania a zastrašovania na internete vrátane šírenia intímnych materiálov bez súhlasu, zneužívania osobných údajov z verejných registrov na odvetu proti pokojným demonštrantom a iných foriem zastrašovania

a protiprávnych vyhostení; požaduje cielené sankcie voči jednotlivcom zodpovedným za závažné a systematické porušovanie práva a ľudských práv v Srbsku;

42. odsudzuje vlnu násilia, ktorú rozpútali neformálne gangy s úzkymi väzbami na vládnucu stranu, ktoré pôsobia beztrestne a útočia na demonštrantov; vyzýva srbské orgány, aby zabezpečili ochranu účastníkov pokojných protestov;

43. vyzýva na urýchlené, nestranné a transparentné vyšetrovanie všetkých tvrdení o zbytočnom a neprimeranom použití sily a nezákonnom sledovaní demonštrantov; vyzýva úrady, aby prestali útočiť na jednotlivcov za ich legitímne aktivity a aby zabezpečili dodržiavanie politických práv v plnom rozsahu;

44. je naďalej hlboko znepokojený správami organizácie Amnesty International a nadácie SHARE, ktoré okrem iného naznačujú, že srbské orgány používajú nezákonný špionážny softvér, ako je Pegasus, na sledovanie aktivistov, novinárov, členov občianskej spoločnosti a občanov, a je hlboko znepokojený tým, že neexistujú primerané inštitucionálne ani nezávislé reakcie dohľadu na prípady používania špionážneho softvéru; vyzýva srbskú vládu, aby okamžite ukončila takéto praktiky, dôkladne vyšetrila všetky prípady a vyvodila zodpovednosť voči zodpovedným osobám; naliehavo žiada Komisiu, aby tieto incidenty sledovala a naliehala na srbské orgány, aby zabezpečili nezávislé vyšetrovanie v plnom rozsahu; dôrazne odsudzuje neprijateľné vyhlásenia ministra informácií a telekomunikácií Srbska zo 4. apríla 2026 o policajnom násilí voči občanom; vyjadruje hlboké znepokojenie nad využívaním strategických žalôb proti verejnej účasti proti investigatívnym novinárom a aktivistom občianskej spoločnosti;

45. vyjadruje hlboké znepokojenie nad dôveryhodnými obvineniami týkajúcimi sa použitia zvukovej zbrane proti pokojným demonštrantom; konštatuje, že incident nebol rýchlo a transparentne vyšetrený; pripomína predbežné opatrenie Rady Európy z apríla 2025 týkajúce sa ochrany demonštrantov a zdôrazňuje, že nevyšetrenie takýchto obvinení môže predstavovať porušenie Európskeho dohovoru o ľudských právach; vyzýva srbské orgány, aby okamžite vykonali nestranné vyšetrovanie a zabezpečili vyvodenie zodpovednosti; konštatuje, že Srbsko nakupuje čínsky hardvér a softvér za znížené ceny s cieľom posilniť dohľad nad svojimi občanmi, a to najmä zavedením rozsiahlych systémov monitorovania kamerovým systémom a pokročilého rozpoznávania tváre vo verejných priestoroch prostredníctvom spolupráce so spoločnosťou Huawei v rámci projektu Bezpečné mesto, ktorý sa realizuje v Belehrade; vyjadruje vážne znepokojenie nad správami, že srbské orgány použili predvstupovú pomoc EÚ na obstaranie biometrického a forenzného softvéru od ruskej spoločnosti Papilon, na ktorú sa vzťahujú sankcie EÚ; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila úplný súlad s

reštriktívnymi opatreniami EÚ vo všetkých programoch financovaných EÚ; vyjadruje poľutovanie nad zastrašovacou kampaňou srbských orgánov proti pokojným študentom, novinárom a aktivistom, ktorá sa opiera o kontroverznú správu ruskej Federálnej bezpečnostnej služby (FSB) s cieľom falošne obviniť demonštrantov z používania zvukového dela počas protestu na námestí Slavija v Belehrade 15. marca 2025; zdôrazňuje, že využívanie strachu ako zbrane na potláčanie občianskeho nesúhlasu je úplne neprijateľné a nezlučiteľné so základnými hodnotami EÚ; dôrazne odsudzuje najnovšie útoky najvyšších srbských predstaviteľov na poslancov Európskeho parlamentu vrátane falošných obvinení zo šírenia lží a dezinformácií o proteste;

46. vyjadruje hlboké znepokojenie nad zintenzívnením slovných útokov, očierňujúcich kampaní a tlaku na organizácie občianskej spoločnosti, ktoré sa zasadzujú za právny štát; ďalej vyjadruje znepokojenie nad tým, že organizácie občianskej spoločnosti v Srbsku čelia čoraz väčším výzvam vrátane reštriktívnych podmienok, obmedzení financovania, policajných razií a iných foriem zastrašovania zo strany štátnych orgánov; zdôrazňuje význam rámca, ktorý umožňuje miestnym a dynamickým organizáciám občianskej spoločnosti zúčastňovať sa na tvorbe politík vrátane procesov integrácie do EÚ inkluzívnym a zmysluplným spôsobom; vyzýva orgány, aby zabezpečili bezpečné prostredie na slobodné pôsobenie občianskej spoločnosti a aby sa zdržali akýchkoľvek krokov, ktoré by oslabovali jej nezávislosť a marili jej prácu; odsudzuje zhoršovanie pracovných podmienok novinárov a médií; naliehavo vyzýva Srbsko, aby zastavilo zhoršovanie situácie v oblasti slobody prejavu; so znepokojením konštatuje, že vo svetovom rebríčku slobody tlače za rok 2025 dosiahlo Srbsko svoje historicky najhoršie umiestnenie, keď sa umiestnilo na 96. mieste zo 180 krajín, teda na predposlednom mieste v rámci Európy;

47. vyjadruje hlboké znepokojenie nad vytváraním nepriateľského prostredia voči nezávislým médiám a jednotlivým novinárom prostredníctvom slovných útokov najvyšších politických predstaviteľov; vyjadruje vážne znepokojenie nad nárastom počtu zaznamenaných útokov na novinárov v minulom roku v kombinácii so znižujúcim sa počtom trestných stíhaní, čím sa podporuje beztrestnosť; poukazuje na pretrvávajúce štrukturálne problémy v oblasti vlastníctva médií, na nedostatočný regulačný dohľad a absenciu skutočnej plurality médií; so znepokojením berie na vedomie koncentráciu vlastníctva médií a neprimeraný vplyv provládnych médií, čo obmedzuje pluralitu a prispieva k šíreniu dezinformácií; vyzýva srbské orgány, aby zabezpečili skutočne nezávislé a rozmanité mediálne prostredie v súlade s európskymi normami;

48. s vážnym znepokojením konštatuje, že srbský Regulačný orgán pre elektronické médiá (REM) naďalej nemôže účinne fungovať, pretože

naďalej nemá legitímnu a funkčnú radu nezávislú od politického zasahovania; pripomína, že Národné zhromaždenie už druhý rok po sebe nezvolilo členov výboru REM; zdôrazňuje, že pretrvávajúcou paralýzou orgánu REM sa oslabuje regulačný dohľad v období zvýšenej politickej polarizácie; pripomína, že Komisia opakovane zdôraznila potrebu plne funkčného a nezávislého orgánu REM ako kľúčovej záruky plurality médií; zdôrazňuje zásadný význam zabezpečenia nezávislosti a účinného fungovania orgánu REM; víta účasť organizácií občianskej spoločnosti, profesijných združení a iných oprávnených navrhovateľov na inkluzívnom výberovom konaní napriek nezrovnalostiam a procesným porušeniam a domnieva sa, že takouto účasťou sa zdôrazňuje potreba uznania výsledkov konania s cieľom odstrániť dôvody na stiahnutie riadne vybraných kandidátov; domnieva sa, že dôveryhodnosť konania, ako aj budúcej rady REM možno obnoviť len návratom do zákonnej fázy postupu a uznaním výsledku posledného inkluzívneho výberového konania;

49. vyjadruje znepokojenie nad nezávislosťou, dôveryhodnosťou a integritou prostredia srbských médií; upozorňuje najmä na šírenie dezinformácií a proruskej propagandy v médiách napojených na štát; vyzýva srbskú vládu, aby prijala vhodné opatrenia na zabezpečenie transparentnosti médií, presnosti informácií a dodržiavania novinárskych noriem; naliehavo vyzýva Srbsko, aby zvrátilo zhoršovanie situácie v oblasti slobody médií a zosúladilo sa s európskym aktom o slobode médií[8]; zdôrazňuje, že posilnenie mediálnej a digitálnej gramotnosti je nevyhnutné na boj proti dezinformáciám, zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu a proti naratívom namiereným proti EÚ a na posilnenie demokratickej odolnosti; vyzýva Srbsko, aby ďalej rozvíjalo a vykonávalo komplexné a inkluzívne iniciatívy v oblasti mediálnej gramotnosti v rámci celého vzdelávacieho systému;

50. so znepokojením vníma rozsiahlu kontrolu, ktorú politické strany vykonávajú nad menovaniami vo verejnom sektore, v štátnych agentúrach, štátom vlastnených podnikoch, v dozorných radách a kľúčových regulačných orgánoch, keďže politický klientelizmus oslabuje profesionalitu a zodpovednosť verejnej správy;

51. zdôrazňuje význam ochrany akademickej slobody a inštitucionálnej autonómie v súlade so zásadami európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania; vyjadruje hlboké znepokojenie nad správami o finančnom, administratívnom a fyzickom tlaku na akademických pracovníkov a o zasahovaní vládnych opatrení do inštitucionálnej autonómie univerzít vrátane politických hrozieb voči rektorovi Univerzity v Belehrade a dekanom univerzít v celom

---

8 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1083 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje spoločný rámec pre mediálne služby na vnútornom trhu a mení smernica 2010/13/EÚ (Európsky akt o slobode médií) (Ú. v. EÚ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

Srbsku, prepúšťania akademických pracovníkov a údajných policajných zásahov v priestoroch univerzít; vyzýva srbské orgány, aby okamžite ukončili tieto praktiky a plne rešpektovali autonómiu univerzít v súlade s Európskym dohovorom o ľudských právach; odsudzuje politický tlak, ktorý je vyvíjaný na univerzity a iné výskumné inštitúcie; odsudzuje hanobenie profesorov, výskumných pracovníkov a iných akademických pracovníkov v provládnych médiách; odsudzuje policajný zásah v priestoroch Univerzity v Belehrade, o ktorom informovali provládne bulvárne médiá, ako ďalšiu formu nátlaku a zastrašovania akademickej obce a akademických slobôd;

52. so znepokojením konštatuje, že konanie srbskej vlády v oblasti vzdelávania a akademickej slobody narúša normy podľa kapitol 25 a 26, pričom ide o jediné dve kapitoly, ktoré Srbsko predbežne uzavrelo; vyzýva Komisiu, aby posúdila, či sú podmienky na predbežné uzavretie kapitol 25 a 26 naďalej splnené;

53. vyjadruje vážne znepokojenie nad čoraz väčším politickým zasahovaním do kultúrnych inštitúcií v Srbsku vrátane nátlaku na umelecké programovanie, štruktúry riadenia a rozhodnutia o financovaní, ako aj na inštitúcie a odborníkov v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva; berie na vedomie správy o obmedzení prístupu ku kultúrnemu obsahu, ktoré narúša právo občanov zúčastňovať sa na kultúrnom živote, o rušení kultúrnych programov, prepúšťaní pracovníkov v oblasti kultúry a nátlaku na odborníkov zapojených do ochrany kultúrneho dedičstva; zdôrazňuje, že sloboda umeleckého prejavu, inštitucionálna autonómia a profesionálna nezávislosť sú neoddeliteľnou súčasťou demokratického života; vyzýva srbské orgány, aby v súlade s európskymi normami a Európskym dohovorom o ľudských právach v plnej miere dodržiavali tieto zásady a zaviedli transparentné, odpolitizované riadenie kultúry založené na dosiahnutých výsledkoch, ktorým sa zabezpečí spravodlivé a nezávislé prideľovanie verejných finančných prostriedkov a priaznivé prostredie pre kultúrne a kreatívne odvetvia bez politického zasahovania;

54. opätovne zdôrazňuje, že Srbsko musí zabezpečiť dôsledné a účinné vykonávanie legislatívneho a inštitucionálneho rámca pre ochranu základných práv, a to najmä pokiaľ ide o politiky v oblastiach násilia páchaného na ženách, deinštitucionalizácie a násilia páchaného na deťoch; vyjadruje znepokojenie nad pretrvávajúcou vysokou mierou rodovo motivovaného násilia v Srbsku vrátane jeho digitálneho rozmeru a vyzýva srbské orgány, aby zabezpečili reakciu formou primeraných akčných plánov, mechanizmov financovania a vykonávania;

55. vyzýva Srbsko, aby zabezpečilo dodržiavanie práv všetkých národnostných menšín v praxi a preukázalo úprimné odhodlanie vyriešiť otvorené otázky týkajúce vrátane prístupu k vzdelávaniu,

informáciám, vyhradenému mediálnemu priestoru, financovaniu, zariadeniam a náboženským službám v menšinových jazykoch, ako aj primerané zastúpenie na všetkých úrovniach verejnej správy v súlade so zásadou reciprocity, pokiaľ je to možné, a so všetkými príslušnými európskymi normami; vyjadruje poľutovanie nad tým, že od roku 2025 nie sú na ministerskej úrovni zastúpené žiadne národnostné menšiny, najmä pokiaľ ide o portfólio ľudských práv a práv menšín; zdôrazňuje, že hoci právny a politický rámec Srbska týkajúci sa ochrany národnostných menšín vo všeobecnosti existuje, v jeho účinnom a dôslednom vykonávaní pretrvávajú značné nedostatky; berie na vedomie značné oneskorenie pri vypracúvaní nového akčného plánu pre výkon práv národnostných menšín, ktorý bol napokon prijatý 28. mája 2026, a zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné, aby Srbsko tento plán urýchlene začalo realizovať; požaduje ďalšie konkrétne opatrenia vrátane jasných harmonogramov, primeraných zdrojov a spoľahlivých monitorovacích mechanizmov; vyzýva na úplné vykonávanie antidiskriminačných právnych predpisov a na zintenzívnenie úsilia o zabezpečenie nediskriminačného zaobchádzania so všetkými národnostnými a inými menšinami; vyzýva na účinné vyšetrenie a odsúdenie trestných činov motivovaných nenávisťou; dôrazne odsudzuje útoky a zameriavanie sa na príslušníkov národnostných menšín vrátane Slovákov, Rumunov, Bulharov a Chorvátov, ich zastrašovanie a obťažovanie, ako aj využívanie etnických urážok provládnymi médiami; zdôrazňuje, že merateľný a overiteľný pokrok v oblasti ochrany menšín by sa mal považovať za súčasť klastra základných hodnôt s jasnými referenčnými hodnotami a monitorovaním;

56. zdôrazňuje, že prístup k vzdelávaniu v menšinových jazykoch je v praxi naďalej obmedzený a musí byť zaručený na všetkých úrovniach bezodkladne alebo s administratívnymi prekážkami v súlade so základnými právami menšín; vyzýva Srbsko, aby chránilo o propagovalo kultúrne dedičstvo a tradície národnostných menšín, najmä aby vytvorilo pozitívnu atmosféru pre vzdelávanie v menšinových jazykoch, a vyjadruje poľutovanie nad porušovaním práv menšín v tejto oblasti; zdôrazňuje, že treba v plnej miere zabezpečiť dostatočný počet učiteľov, učebníc a materiálov; vyzýva Srbsko, aby upustilo od zneužívania národných identít a dôrazne odsudzuje zaznamenané prípady nenávistných prejavov voči niektorým z nich;

57. uznáva úlohu rád národnostných menšín, ale vyjadruje znepokojenie nad ich obmedzenými kapacitami a požaduje primeranú finančnú a inštitucionálnu podporu na zabezpečenie ich nezávislosti;

58. dôrazne odsudzuje pokusy srbských orgánov oslabiť národnú identitu komunít v krajine; v tejto súvislosti vyjadruje znepokojenie nad presadzovaním naratívov, ako je napríklad tzv. šopský národ, ktorých cieľom je vymazať existenciu bulharskej komunity a poprieť jej historické korene, kultúrne dedičstvo a právo na sebaidentifikáciu,

ktoré je chránené medzinárodným právom; vyzýva Srbsko, aby zabezpečilo, že menšinové skupiny budú mať právo používať svoje typické mená a typický jazyk vrátane žien patriacich k bulharskej menšine; vyjadruje znepokojenie nad demografickým poklesom niektorých menšinových skupín;

59. vyzýva srbskú vládu, aby zabezpečila rovnaké práva pre chorvátsku menšinu v Srbsku, rovnako ako má srbská menšina rovnaké práva v Chorvátsku, a aby preukázala úprimné odhodlanie vyriešiť otvorené otázky týkajúce sa chorvátskej menšiny; vyjadruje poľutovanie nad krokmi, ktorými si Srbsko privlastňuje chorvátske kultúrne dedičstvo a pôvod jeho literárnej tradície a spochybňuje postavenie chorvátskeho jazyka; zároveň víta schválenie predškolského vzdelávania v chorvátčine v Tavankute; očakáva, že úplné vykonávanie sa začne okamžite, a nabáda vnútroštátne a miestne orgány, aby pokračovali v dialógu s Chorvátskou národnou radou;

60. poukazuje na situáciu rumunskej menšiny v Srbsku a vyzýva orgány, aby prijali všetky opatrenia na zabezpečenie úplného uplatňovania jej jazykových, náboženských, vzdelávacích a kultúrnych práv, a to aj uľahčením prístupu k vzdelávaniu, náboženským obradom a médiám v rumunskom jazyku, a aby podporovali inkluzívne politiky na ochranu identity jej členov a ich účasti na verejnom živote; vyzýva srbské orgány, aby nerobili rozdiely Vlachmi a Rumunmi; zdôrazňuje situáciu rumunskej pravoslávnej cirkvi v Srbsku, ktorá nie je štátom oficiálne uznaná ako tradičná cirkev, čo rumunským kostolom a duchovným spôsobuje značné problémy pri vykonávaní náboženských obradov pre rumunskú komunitu;

61. opätovne vyjadruje znepokojenie nad reštriktívnym a svojvoľným presadzovaním zákona o trvalom a prechodnom pobyte v súvislosti s pasivizáciou adries tisícov Albáncov na juhu Srbska; vyzýva ministerstvo vnútra, aby čo najskôr zverejnilo komplexnú štatistiku občanov s pasívnymi adresami v rokoch 2011 až 2024 v mestách Medveđa, Bujanovac a Preševo, rozdelenú podľa národnosti/etnicity; zdôrazňuje, že ministerstvo pre verejnú správu a miestnu samosprávu musí zastaviť proces vyraďovania občanov s pasívnymi adresami z jednotného zoznamu voličov;

62. vyzýva Srbsko, aby zabezpečilo úplné vykonávanie stratégie začleňovania Rómov vrátane primeraného financovania, koordinácie a monitorovania za účasti rómskych komunít; požaduje opatrenia na zabezpečenie rovnakého prístupu k vzdelávaniu a na predchádzanie segregácii;

63. vyjadruje znepokojenie nad rastúcim politickým vplyvom náboženských inštitúcií a vyzýva orgány, aby zabezpečili rešpektovanie sekularizmu, rovnaké zaobchádzanie a plné uznanie všetkých náboženských komunít;

64. odsudzuje pretrvávajúcu atmosféru nepriateľstva, diskriminácie a nenávistných prejavov voči LGBTIQ+ osobám v Srbsku; vyzýva Srbsko, aby zlepšilo vykonávanie zákonov o trestných činoch z nenávisti, nenávistných prejavoch a boji proti diskriminácii; vyzýva srbské orgány, aby bezodkladne obnovili legislatívny proces týkajúci sa zákona o rodovej rovnosti a zákona o zväzkoch osôb rovnakého pohlavia s cieľom posilniť ochranu základných práv a zabezpečiť zosúladenie s európskymi normami v oblasti rovnosti a nediskriminácie;

65. konštatuje, že v správe o obchodovaní s ľuďmi sa zdôrazňuje skutočnosť, že príslušné orgány v Srbsku nespĺňajú v plnej miere minimálne normy na odstránenie obchodovania s ľuďmi, a to napriek tomu, že v porovnaní s predchádzajúcim vykazovaným obdobím preukázali zvýšené úsilie; vyzýva orgány, aby tieto nedostatky riešili posilnením prístupu zameraného na obete, zabezpečením účinného a odrádzajúceho trestného stíhania, zlepšením medziinštitucionálnej koordinácie a posilnením spolupráce s občianskou spoločnosťou v súlade s medzinárodnými normami;

Zmierenie a dobré susedské vzťahy

66. očakáva, že Srbsko bude plne spolupracovať s Kosovom, aby konečne postavili pred súd páchateľov teroristického útoku v Banjske v roku 2023; odsudzuje skutočnosť, že Srbsko doteraz nestíhalo vinníkov, najmä Milana Radoičića, bývalého podpredsedu strany Srpska Lista; opakuje, že všetci jednotlivci zodpovední za násilné činy musia byť braní na zodpovednosť a bezodkladne postavení pred súd v súlade so zásadami právneho štátu a riadneho procesu; dôrazne odsudzuje útok na kanál Ibër-Lepenc/Ibar-Lepenac na severe Kosova v novembri 2024 a žiada, aby boli páchatelia urýchlene zadržaní a postavení pred súd; vyzýva Srbsko, aby bezodkladne reagovalo na žiadosť Kosova z januára 2025 o vzájomnú právnu pomoc v súvislosti s týmto útokom a aby plne spolupracovalo pri vyšetrovaní;

67. uznáva dôležitú úlohu Srbska v regióne západného Balkánu, pričom dôrazne odsudzuje akékoľvek kroky alebo pokusy zamerané na presadenie sféry vplyvu, ktorá by narúšala zvrchovanosť a územnú celistvosť susedných krajín;

68. pripomína, že normalizácia vzťahov s Kosovom a vykonávanie všetkých dohôd dosiahnutých v rámci dialógu medzi Belehradom a Prištinou zostávajú neoddeliteľnou súčasťou a základným a nevyhnutným prvkom európskej perspektívy Srbska; zdôrazňuje, že konkrétny, trvalý a overiteľný pokrok v tejto oblasti je nevyhnutný na posilnenie regionálnej stability a presadzovanie európskej perspektívy krajiny; zdôrazňuje, že normalizáciu nemožno považovať za druhoradú záležitosť, ale musí zostať absolútnou politickou prioritou; zdôrazňuje, že je dôležité ďalej posilňovať sprostredkovateľské úsilie EÚ medzi stranami s cieľom prekonať

súčasnú patovú situáciu;

69. opätovne pripomína, že dobré susedské vzťahy a regionálna spolupráca sú naďalej základnými prvkami procesu rozširovania; zdôrazňuje, že je dôležité, aby Srbsko rozvíjalo dobré susedské vzťahy, a to najmä vykonávaním dohôd s členskými štátmi EÚ;

70. zdôrazňuje, že európska integrácia nemôže ísť ruka v ruke s koncepciou tzv. srbského sveta, ktorej cieľom je narušiť mier a stabilitu v regióne; zdôrazňuje, že takéto naratívy sú v rozpore so zásadami dobrých susedských vzťahov a regionálnej spolupráce, ktoré sú základnými prvkami procesu pristúpenia k EÚ; zdôrazňuje, že takéto naratívy ohrozujú proces normalizácie vzťahov s Kosovom; vyzýva srbské orgány, aby sa zdržali rétoriky a krokov, ktorými by mohli zvýšiť napätie v regióne;

71. dôrazne odsudzuje opakujúce sa prípady nenávistných prejavov, nepriateľskej rétoriky a štvavých naratívov namierených proti susedným krajinám, najmä proti Bulharsku, Chorvátsku, Kosovu a Albánsku, a to aj zo strany verejných činiteľov a médií; zdôrazňuje, že takáto diskusia je nezlučiteľná s európskymi hodnotami a narúša dôveru, zmierenie a regionálnu stabilitu; vyzýva srbské orgány, aby aktívne bojovali proti nenávistným prejavom, zabezpečili vyvodenie zodpovednosti a podporovali atmosféru rešpektu a konštruktívneho dialógu v regióne;

72. opakuje výzvu na zlepšenie kvality dialógu zapojením žien, väčšou transparentnosťou voči verejnosti a zmysluplným zapojením občianskej spoločnosti;

73. opakuje svoju plnú podporu dialógu, ktorý sprostredkúva EÚ, a víta predĺženie mandátu Petra Sørensena ako osobitného zástupcu EÚ pre dialóg medzi Belehradom a Prištinou do 29. februára 2028;

74. opätovne zdôrazňuje význam konštruktívneho zapojenia orgánov Kosova a Srbska v záujme pokroku vo vykonávaní naďalej platnej a pre obe strany záväznej dohody o ceste k normalizácii vzťahov a vykonávacej prílohy k nej; vyzýva Kosovo aj Srbsko, aby v plnej miere vykonali dohody z Bruselu a Ochridu, a to aj zriadením združenia/spoločenstva obcí so srbskou väčšinou a stiahnutím námietok Srbska voči členstvu Kosova v regionálnych a medzinárodných organizáciách, a aby sa vyhli jednostranným krokom, ktoré by mohli narušiť proces dialógu;

75. odsudzuje opakovanú negatívnu, agresívnu a šovinistickú rétoriku srbských politických lídrov zameranú na susedné krajiny a národy, ktorá oslabuje úsilie o nadviazanie dobrých susedských vzťahov, a to aj pokiaľ ide o protiústavnú oslavu Dňa Republiky srbskej, ktorá ohrozuje stabilitu a územnú celistvosť Bosny a Hercegoviny; vyzýva Srbsko, aby sa zdržalo eskalačných naratívov, zabezpečilo zosúladenie svojej bezpečnostnej a obrannej politiky s európskymi

hodnotami a rešpektovalo dobré susedské vzťahy;

76. odsudzuje agresívnu a štvavú rétoriku, ktorú srbský prezident používa proti susedným štátom, keď bez dôkazov tvrdí, že Chorvátsko, Albánsko a Kosovo sa pripravujú na útok proti Srbsku, a využíva ju ako zámienku na nákup čínskych nadzvukových rakiet;

77. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Srbsko pokračuje v úsilí o izoláciu susednej krajiny Kosova na medzinárodnej scéne tým, že bojuje proti jeho uznaniu alebo vylučuje krajinu z medzinárodných organizácií; vyzýva Srbsko, aby prestalo odmietať žiadosť Kosova o členstvo v Rade Európy, čo je v rozpore s dohodou medzi Kosovom a Srbskom o normalizácii vzťahov z roku 2013;

78. vyzýva Srbsko, aby zaujalo aktívnejší prístup k riešeniu popierania vojnových zločinov a historického revizionizmu, najmä pokiaľ ide o vojny v Chorvátsku, Bosne a Hercegovine a Kosove; vyzýva srbské orgány, aby dosiahli spravodlivosť pre obete uznaním a dodržiavaním súdnych rozsudkov o vojnových zločinoch, bojom proti beztrestnosti za vojnové zločiny a podporou domácich prokurátorov pri stíhaní páchateľov; dôrazne odsudzuje rozsiahle verejné popieranie medzinárodných rozsudkov za vojnové zločiny vrátane popierania genocídy v Srebrenici; žiada, aby sa popieranie vojnových zločinov a oslavovanie vojnových zločincov zahrnuli do Trestného zákona s cieľom stíhať akúkoľvek formu popierania vojnových zločinov stanovenú rozsudkami Medzinárodného trestného tribunálu pre bývalú Juhosláviu a Medzinárodného súdneho dvora;

79. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Srbsko nepreukázalo skutočné odhodlanie riešiť svoju minulosť a účinne vyšetrovať a stíhať vojnové zločiny, čo sa prejavuje v jeho neschopnosti obviniť vysokopostavené podozrivé osoby a v tom, že od roku 2023 nemá hlavného generálneho prokurátora pre vojnové zločiny a že verejnosť vo veľkej miere popiera medzinárodné rozsudky za vojnové zločiny vrátane genocídy v Srebrenici; vyjadruje poľutovanie nad tým, že vládnuca strana pokračuje v propagácii odsúdených vojnových zločincov prostredníctvom provládnych médií, ktoré im poskytujú priestor pre historický revizionizmus a nenávistné prejavy;

80. pripomína svoje stanovisko k významu otvorenia a zverejnenia vojnových archívov a opätovne vyzýva na otvorenie archívov bývalej Juhoslávie, a najmä na sprístupnenie spisov bývalej juhoslovanskej tajnej služby (UDBA) a kontrarozviedky Juhoslovanskej ľudovej armády (KOS) a na vrátenie spisov príslušným vládam, ak o to požiadajú;

81. zdôrazňuje potrebu zmysluplnej regionálnej spolupráce pri riešení vojnových zločinov, v rámci ktorej sa zabráni konfliktom jurisdikcií a zabezpečí sa stíhanie vojnových zločinov bez akejkoľvek diskriminácie, pričom zdôrazňuje, že všetky nevyriešené otázky v

tejto súvislosti sa musia vyriešiť v plnej miere;

82. konštatuje, že nevyriešené prípady „nezvestných osôb“ sú naďalej vážny problém a významná prekážka normalizácie vzťahov; naliehavo vyzýva Srbsko, aby zintenzívnilo svoje úsilie o zmierenie a zaujalo aktívnejší prístup; vyzýva Srbsko, aby plne spolupracovalo s justičnými orgánmi členských štátov EÚ pri ich vyšetrovaní vojnových zločinov vrátane zločinov spáchaných na nezvestných osobách a aby poskytlo všetky relevantné informácie, ktoré by umožnili ich identifikáciu; vyzýva na zmysluplnú dvojstrannú spoluprácu s ostatnými dotknutými štátmi prostredníctvom rýchlej výmeny informácií, a to aj poskytnutím prístupu k dokumentom a archívom a riešením prípadov nezvestných osôb, vysporiadaním dedičstva, stíhaním vojnových zločinov a vrátením kultúrneho majetku; vyzýva Srbsko, aby skutočne inkluzívnym a transparentným spôsobom konečne prijalo dlho avizovaný zákon o nezvestných osobách;

83. odsudzuje využívanie srbskej pravoslávnej cirkvi na rozšírenie srbského vplyvu v celom regióne a vyzýva náboženských vodcov v krajine, aby šírili posolstvá, ktoré podporujú dobré susedské vzťahy a porozumenie medzi rôznymi krajinami a náboženstvami v regióne, a aby aktívne prispievali k predchádzaniu kultúre konfrontácie; vyzýva na ochranu náboženských menšín v Srbsku a Kosove a na zabezpečenie prístupu k miestam bohoslužieb;

Sociálno-ekonomické reformy

84. pripomína, že podpora z plánu reforiem a rastu je podmienená dodržiavaním účinných demokratických mechanizmov vrátane pluralitného parlamentného systému, slobodných a spravodlivých volieb, pluralitných médií, nezávislého súdnictva, právneho štátu, plnenia všetkých záväzkov v oblasti ľudských práv a konštruktívneho zapojenia sa do normalizácie vzťahov s Kosovom; so znepokojením konštatuje, že Komisia napriek tomu v januári 2026 schválila prvé uvoľnenie finančných prostriedkov pre Srbsko v rámci Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán; vyzýva Komisiu, aby vysvetlila, ako boli splnené predbežné podmienky; konštatuje, že poskytovanie finančných prostriedkov Srbsku vysiela zlý signál ďalším krajinám, ktoré sa usilujú o členstvo v EÚ, keďže to naznačuje, že finančné prostriedky EÚ možno získať bez skutočného pokroku v reformách súvisiacich s pristúpením; domnieva sa, že európske financovanie by malo viac podporovať demokratické reformy krajiny; žiada, aby sa príslušné súčasné a budúce finančné prostriedky EÚ preprogramovali s cieľom presmerovať viac finančných prostriedkov na podporu reforiem súdnictva, protikorupčných opatrení, nezávislých médií a organizácií občianskej spoločnosti a nezávislého kultúrneho sektora s cieľom podporiť ich kritickú prácu; zdôrazňuje, že podpora poskytovaná prostredníctvom srbskej vlády by sa mala okamžite pozastaviť, keďže nedošlo k

jasnému a dôveryhodnému pokroku v oblasti právneho štátu, slobody médií a volebných podmienok;

85. poznamenáva, že proces pristúpenia k EÚ je založený na aproximácii vnútroštátnych právnych predpisov s acquis EÚ; zdôrazňuje potrebu ďalšieho úsilia pri vykonávaní reforiem riadenia verejných financií a verejnej správy a pri riešení pretrvávajúcich obmedzení administratívnych kapacít prostredníctvom trvalých investícií EÚ do kvalitných rámcov na rozvoj kapacít a výmenu poznatkov; vyzýva Srbsko, aby zintenzívnilo úsilie a zvýšilo investície do sociálno-ekonomického rozvoja svojich pohraničných regiónov s cieľom riešiť problém vyľudňovania a zabezpečiť obyvateľom prístup k základným službám vrátane pracovných príležitostí, zdravotnej starostlivosti a vzdelávania;

86. vyzýva EÚ a krajiny západného Balkánu, aby vytvorili rámec pre spoluprácu medzi Európskou prokuratúrou a jej partnermi zo západného Balkánu a rýchlo uzavreli dvojstrannú pracovnú dohodu s Európskou prokuratúrou s cieľom zabezpečiť, aby Európska prokuratúra mohla účinne vykonávať svoje právomoci v oblasti IPA III a Nástroja pre západný Balkán v prijímajúcich krajinách; žiada, aby sa finančné prostriedky v rámci budúceho programu Globálna Európa vyplácali za prísnej podmienenosti právnym štátom;

87. vyjadruje znepokojenie nad rozsahom a pôsobnosťou zadávaných zákaziek, ktoré sú vyňaté z existujúceho legislatívneho rámca pre verejné obstarávanie;

88. víta návrh Komisie začať rokovania so Srbskom a ostatnými krajinami západného Balkánu s cieľom začleniť ich do režimu roamingu za vnútroštátne ceny v EÚ; zdôrazňuje, že rozšírenie tohto režimu na západný Balkán by prinieslo hmatateľné výhody občanom aj podnikom, keďže by podporilo medziľudské kontakty, oživilo hospodárske väzby, podporilo výmeny v oblasti vzdelávania a uľahčilo cestovný ruch; vyzýva na urýchlené prijatie mandátov na rokovania a včasné uzavretie dvojstranných dohôd s partnermi zo západného Balkánu;

89. víta skutočnosť, že banky v Srbsku začali oficiálne vykonávať cezhraničné transakcie v eurách prostredníctvom systému jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA);

90. s poľutovaním berie na vedomie demografické výzvy, ktorým Srbsko čelí v dôsledku starnutia obyvateľstva a nízkej miery pôrodnosti a ktoré sa ešte zhoršujú odchodom mladých ľudí v dôsledku politickej neistoty a sociálno-ekonomických ťažkostí;

91. vyzýva Srbsko, aby posilnilo ochranu zdravia a bezpečnosti pri práci prijatím osobitných vnútroštátnych politík týkajúcich sa psychosociálnych a vznikajúcich rizík, a to aj v rámci príležitostnej a platformovej ekonomiky, a aby pracovníkom zabezpečilo účinné

právo na odpojenie sa; vyzýva Srbsko, aby zabezpečilo, aby sa na pracovníkov v domácnosti v plnej miere vzťahovali právne predpisy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a aby boli v praxi účinne chránení, a to aj primeranými mechanizmami inšpekcie práce a presadzovania; vyzýva Srbsko, aby zabezpečilo rovnosť v odmeňovaní žien a mužov prijatím účinných opatrení, ktoré by mohli priniesť merateľný pokrok v znižovaní rozdielov v odmeňovaní žien a mužov;

92. vyzýva Srbsko, aby zosúladilo svoje právne predpisy o práve na štrajk s normami MOP; vyzýva Srbsko, aby zintenzívnilo úsilie o zníženie rozdielov v zamestnanosti žien a mužov a aby podporovalo merateľný pokrok v zastúpení žien vo vedúcich pozíciách;

93. konštatuje, že sociálny dialóg a porady so sociálnymi partnermi sú naďalej slabé, a vyzýva orgány, aby posilnili kolektívne vyjednávanie v právnych predpisoch aj v praxi a aby využili Nástroj na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán na podporu budovania kapacít sociálnych partnerov; konštatuje, že vyplácanie prostriedkov z Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán musí zostať podmienené zapojením sociálnych partnerov do tvorby programu reforiem;

94. opätovne zdôrazňuje, že je potrebné, aby Srbsko posilnilo transparentnosť v súvislosti s preskúmaním priamych zahraničných investícií;

Energetika, životné prostredie, udržateľný rozvoj a prepojenosť

95. berie na vedomie politicky citlivý vývoj týkajúci sa ropnej a plynárenskej spoločnosti Naftna Industrija Srbije (NIS) a transformácie jej vlastníckej štruktúry v súvislosti so sankciami uloženými Spojenými štátmi a s väčšinovým vlastníctvom NIS ruskými spoločnosťami Gazprom a Gazprom Neft; berie na vedomie angažovanosť a podporu EÚ a Chorvátska v hľadaní udržateľného riešenia tejto krízy; zastáva názor, že odpojenie sa od ruskej energetiky je pre Srbsko zásadným cieľom bezpečnostnej politiky;

96. vyzýva srbské orgány, aby urýchlene zintenzívnili úsilie o diverzifikáciu zdrojov dodávok plynu, a to aj prostredníctvom posilnenej regionálnej prepojenosti, investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a zosúladenia so stratégiou EÚ v oblasti energetickej diverzifikácie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek úsiliu Srbska o diverzifikáciu dodávok energie z Ruska viedli nedávne rozhovory k novej dohode o dovoze plynu z Ruska, čím sa narúša pokrok krajiny smerom k dosiahnutiu súladu s energetickou politikou EÚ a vyvoláva to vážne otázky o odhodlaní Srbska znížiť svoju strategickú závislosť od ruských zdrojov energie; poznamenáva, že diverzifikáciu energie možno považovať za súčasť strategickej orientácie krajiny;

97. opakuje, že je dôležité chrániť environmentálne normy v Srbsku, najmä pokiaľ ide o ťažobné projekty, a zároveň plne rešpektovať práva miestnych komunít;

98. vyzýva Srbsko, aby riadne a transparentne kontrolovalo a hodnotilo prichádzajúce priame zahraničné investície, najmä pokiaľ ide o environmentálne normy a udržateľnosť; vyjadruje znepokojenie nad údajným zhoršovaním životného prostredia a nad sociálnymi dôsledkami súvisiacimi s rozsiahlymi ťažobnými projektmi, ako aj nad vážnymi dôsledkami baníckej a priemyselnej činnosti čínskych investorov na životné prostredie a verejné zdravie, čo viedlo k zintenzívneniu ťažby medi, zlata a iných vzácnych surovín v obciach Bor a Majdanpek; zdôrazňuje, že Srbsko musí pri schvaľovaní a realizácii takýchto projektov plne chrániť svoj ústavný poriadok, zabezpečiť prísne dodržiavanie environmentálnych noriem a chrániť práva miestnych a národnostných menšín; vyzýva srbské orgány, aby zabezpečili úplnú transparentnosť, zodpovednosť a náležitú starostlivosť pri postupoch verejného obstarávania, privatizácie a udeľovania koncesií s účasťou zahraničných spoločností vo vlastníctve štátu vrátane čínskych dodávateľov;

99. vyjadruje znepokojenie nad nedávnymi blokádami na hraničných priechodoch do schengenského priestoru zo strany profesionálnych vodičov z krajín západného Balkánu v súvislosti so zavedením systému vstup/výstup EÚ, ktoré ohrozujú živobytie ľudí v kandidátskych krajinách a potenciálne narúšajú dodávateľské reťazce v EÚ; vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s členskými štátmi posúdila možné pragmatické a právne podložené riešenia, ktoré by priniesli rovnováhu medzi prevádzkovou realitou v odvetví dopravy a potrebou zachovať integritu schengenského acquis, pričom by zároveň poskytli primerané záruky a zabránili akémukoľvek zneužívaniu;

100. vyzýva Srbsko, aby zvýšilo svoje úsilie o transpozíciu príslušného acquis v oblasti životného prostredia a klímy a zabezpečilo riadne uplatňovanie noriem ochrany životného prostredia; naliehavo vyzýva srbské orgány, aby zlepšili transparentnosť a posudzovanie vplyvu všetkých investícií vrátane čínskych a ruských investícií na životné prostredie; víta prijatie zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a zákona o strategickom environmentálnom hodnotení; zdôrazňuje však, že zásadný význam má naďalej účinné uplatňovanie, najmä pokiaľ ide o zabezpečenie toho, aby všetky projekty podliehali úplným a transparentným postupom posudzovania, aby účasť verejnosti bola zmysluplná a včasná a aby žiadne administratívne postupy neumožňovali v rámci projektov obísť komplexnú environmentálnu kontrolu;

101. vyzýva Srbsko, aby urýchlilo svoje zosúladenie so smernicami o vtákoch a biotopoch a výrazne zintenzívnilo úsilie o identifikáciu a predbežné určenie lokalít sústavy Natura 2000 s cieľom splniť

základné povinnosti podľa kapitoly 27 a rozšíriť a účinne spravovať chránené oblasti, a to vrátane posilnenia presadzovania práva v oblasti boja proti trestnej činnosti týkajúcej sa voľne žijúcich živočíchov a rastlín; vyjadruje znepokojenie nad zvyšujúcimi sa tlakmi ťažobného priemyslu na oblasti s vysokou hodnotou biodiverzity vrátane chránených oblastí a ekosystémov pralesovitých porastov; opätovne vyjadruje poľutovanie nad nečinnosťou v súvislosti so znečistením vrátane znečistenia rieky Dragovištica v dôsledku banskej ťažby v regióne a nad škodlivým vplyvom na zdravie miestneho obyvateľstva a životné prostredie;

°

° °

102. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie predsedovi Európskej rady, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a vládam a parlamentom členských štátov a aby toto uznesenie dala preložiť do srbčiny a postúpila ho prezidentovi, vláde a Národnému zhromaždeniu Srbska.